

ΓΙΑΤΙ ΠΛΗΝ ΕΠΙ ΠΛΗΝ ΚΑΝΕΙ ΣΥΝ;

Ο Νίκος ακολουθεί εδώ και έναν μήνα μια συγκεκριμένη δίαιτα και έχει παρατηρήσει ότι κάθε μέρα χάνει 50 γραμμάρια βάρους.

Ερώτημα 1. Τι βάρος θα έχει χάσει σε 6 ημέρες;

Απάντηση

$$(6 \text{ μέρες}) \cdot (\text{απώλεια } 50 \text{ γρ./μέρα}) = \text{απώλεια } 300 \text{ γρ.}$$

$$\text{ή } 6 \cdot (-50) = -300$$

Ερώτημα 2. Πόσο βαρύτερος ήταν πριν από 7 ημέρες;

Απάντηση

(7 μέρες) · (απώλεια 50γρ./μέρα) = απώλεια 350 γρ. Άρα πριν από 7 μέρες ήταν βαρύτερος κατά 350 γρ.

$$\text{ή } (-7) \cdot (-50) = +350$$

παραδοχές

- α) Αρνητικός χρόνος ερμηνεύεται ως παρελθόν
- β) Αρνητική μεταβολή του βάρους ερμηνεύεται ως απώλεια βάρους.
- γ) Αρνητικό βάρος σημαίνει ελάττωση του βάρους σε σχέση με το βάρος του Νίκου σε κάποια προηγούμενη χρονική στιγμή, ενώ το θετικό βάρος (ως αποτέλεσμα του παραπάνω πολ/μου) ερμηνεύεται ως αύξηση του βάρους σχετικά με το βάρος του Νίκου σε κάποια προηγούμενη χρονική στιγμή.

ΓΙΑΤΙ ΠΛΗΝ ΕΠΙ ΠΛΗΝ ΚΑΝΕΙ ΣΥΝ;

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Πρόβλημα 1.

Να υπολογιστούν οι τιμές των παραστάσεων: $A = (7-5) \cdot (3-2)$

$$B = 7 \cdot 3 + 5 \cdot 2 - 5 \cdot 3 - 7 \cdot 2$$

Λύση

Έχουμε $A = 2 \cdot 1 = 2$

$$B = 21 + 10 - 15 - 14 = 31 - 15 - 14 = 16 - 14 = 2$$

Παρατηρούμε ότι $A=B$

Πρόβλημα 2.

Να υπολογιστούν οι τιμές των παραστάσεων: $A = (10-8) \cdot (12-3)$

$$B = 10 \cdot 12 + 8 \cdot 3 - 8 \cdot 12 - 10 \cdot 3$$

Λύση

Έχουμε $A = 2 \cdot 9 = 18$

$$B = 120 + 24 - 96 - 30 = 144 - 96 - 30 = 48 - 30 = 18$$

Παρατηρούμε ότι $A=B$.

Τα παραπάνω αποτελέσματα μας υποβάλουν την ισχύ του κανόνα

$(\alpha-\beta) \cdot (\gamma-\delta) = \alpha \cdot \gamma + \beta \cdot \delta - \alpha \cdot \delta - \beta \cdot \gamma$ ο οποίος μας υποβάλει στην ιδέα ενός κανόνα πρόσημων.

Συγκεκριμένα $(-\beta) \cdot (-\delta) = +\beta \cdot \delta$

$$(-\beta) \cdot (+\gamma) = -\beta \cdot \gamma$$

ΓΙΑΤΙ ΠΛΗΝ ΕΠΙ ΠΛΗΝ ΚΑΝΕΙ ΣΥΝ;

Γιατί πλήν επί πλήν κάνει σύν; Μια άλλη προσπάθεια αιτιολόγησης.

Δείτε τα παρακάτω αποτελέσματα

$3 \cdot 4 = 12$	$4 \cdot 3 = 12$
$3 \cdot 3 = 9$	$3 \cdot 3 = 9$
$3 \cdot 2 = 6$	$2 \cdot 3 = 6$
$3 \cdot 1 = 3$	$1 \cdot 3 = 3$
$3 \cdot 0 = 0$	$0 \cdot 3 = 0$

Τι παρατηρείτε;

Όταν είναι σταθερός ο πολλαπλασιαστής (εδώ το 3) και ο πολλαπλασιαστέος ελαττώνεται κατά 1 τότε το γινόμενο ελαττώνεται κατά τον πολλαπλασιαστή (δηλ. κατά 3).

Επίσης το ίδιο συμβαίνει και όταν είναι σταθερός ο πολλαπλασιαστέος και ελαττώνεται κατά 1 ο πολλαπλασιαστής.

Ας συνεχίσουμε λοιπόν την μείωση του πολλαπλασιαστέου ή του πολλαπλασιαστή κατά ένα διατηρώντας τον παραπάνω κανόνα.

$3 \cdot (-1) = -3$	$(-1) \cdot 3 = -3$
$3 \cdot (-2) = -6$	$(-2) \cdot 3 = -6$
$3 \cdot (-3) = -9$	$(-3) \cdot 3 = -9$
$3 \cdot (-4) = -12$	$(-4) \cdot 3 = -12$

Τι συμπέρασμα βγαίνει για το πρόσημο του γινόμενου δυο ετερόσημων αριθμών;

Συμπεραίνουμε ότι το γινόμενο δυο ετερόσημων αριθμών έχει πάντα αρνητικό πρόσημο. Δηλαδή σύν επί πλήν κάνει πλήν.

Δείτε τώρα τα παρακάτω αποτελέσματα

$3 \cdot (-4) = -12$
$2 \cdot (-4) = -8$
$1 \cdot (-4) = -4$
$0 \cdot (-4) = 0$

Τι παρατηρείτε;

Τα γινόμενα αυξάνουν κατά 4

Συνεχίστε τώρα με τον ίδιο τρόπο

$(-1) \cdot (-4) = +4$
$(-2) \cdot (-4) = +8$
$(-3) \cdot (-4) = +12$

Τι συμπέρασμα βγάξετε;

Συμπεραίνουμε με βάση τα παραπάνω ότι **πλήν επί πλήν κάνει σύν.**

παραδοχές

α) Η φυσική γραμμική διάταξη των αριθμών., -3, -2, -1, 0, +1, +2, +3,

β) Η διατήρηση των κανόνων που ισχύουν για θετικούς αριθμούς και στην περίπτωση των αρνητικών αριθμών.

Η ΘΕΣΗ ΕΝΟΣ ΦΟΡΜΑΛΙΣΤΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ

Ομολογώ πως δεν γνωρίζω ποια είναι η «φύση» του αριθμού ,όμως ξέρω ότι η χρήση των αριθμών από τους ανθρώπους υπακούει στους παρακάτω κανόνες (Αξιώματα):

$\alpha + \beta = \beta + \alpha$	$\alpha \cdot \beta = \beta \cdot \alpha$
$\alpha + (\beta + \gamma) = (\alpha + \beta) + \gamma$	$\alpha \cdot (\beta \cdot \gamma) = (\alpha \cdot \beta) \cdot \gamma$
$\alpha + 0 = 0 + \alpha = \alpha$	$\alpha \cdot 1 = 1 \cdot \alpha = \alpha$
για κάθε α υπάρχει χ ώστε	για κάθε α διάφορο του 0 υπάρχει ψ ώστε
$\alpha + \chi = \chi + \alpha = 0$ (ύπαρξη αντίθετου)	$\alpha \cdot \frac{1}{\alpha} = 1$ (ύπαρξη αντίστροφου)
$\alpha \cdot (\beta + \gamma) = \alpha \cdot \beta + \alpha \cdot \gamma$	

Με βάση τα παραπάνω αξιώματα μπορώ να **αποδείξω** με λογική ακρίβεια τον κανόνα των πρόσθημων.

Θεώρημα 1. Ο αντίθετος του α είναι μοναδικός.

Απόδειξη

Αν ο α έχει δυο αντίθετους έστω χ, ψ τότε

$$\alpha + \chi = 0 \text{ και } \alpha + \psi = 0$$

όμως $\chi = \chi + 0 = \chi + (\alpha + \psi) = (\chi + \alpha) + \psi = 0 + \psi = \psi$. Άρα ο αντίθετος του α είναι μοναδικός.

Αυτόν τον μοναδικό αντίθετο του α τον συμβολίζουμε με $-\alpha$

Θεώρημα 2. Ο αντίθετος του αντίθετου είναι ο ίδιος ο αριθμός. Δηλαδή $-(-\alpha) = \alpha$

Απόδειξη

Αφού $\alpha + (-\alpha) = 0$ και λόγω του θ.1. προκύπτει $-(-\alpha) = \alpha$

Θεώρημα 3 $(-\alpha) \cdot \beta = -(\alpha \cdot \beta)$ και $\alpha \cdot (-\beta) = -(\alpha \cdot \beta)$

Απόδειξη

$$(-\alpha) + \alpha = 0$$

$$[(-\alpha) + \alpha] \cdot \beta = 0 \cdot \beta$$

$$(-\alpha) \cdot \beta + \alpha \cdot \beta = 0$$

η τελευταία σχέση δείχνει ότι $-(\alpha \cdot \beta) = (-\alpha) \cdot \beta$

Θεώρημα 4. $(-\alpha) \cdot (-\beta) = \alpha \cdot \beta$

Απόδειξη

$$(-\alpha) \cdot (-\beta) = -[(-\alpha) \cdot \beta] = -[-(\alpha \cdot \beta)] = \alpha \cdot \beta.$$